

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง
จังหวัดพิษณุโลก

**Factors Affecting the Efficiency of Management in accordance with Good
Governance Principles of Local Administrative Organizations
A case study of Ban Khlong Sub-District Municipality,
Muang District, Phitsanulok Province**

นภาพร ตาแก้ว และ ภาสกร ดอกจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Napaorn Takaew and Phasakorn Dokchan

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : napaorn.t@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มอย่าง คือ ประชาชน จำนวน 388 คน ที่ได้จากสูตรของยามาเน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.864 สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ด้วยการคัดเลือกตัวแปรอิสระแบบ Enter Method

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยการ ด้านการประสานงาน ด้านการรายงาน และด้านการงบประมาณ มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นไม่ส่งผล 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ พบว่า (1) ปัญหา อุปสรรค คือ บางครั้งการดำเนินงานอาจจะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่าง ๆ ที่กระทำเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน รวมทั้งการดำเนินโครงการ กิจกรรมอาจจะขาดความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็นน้อย (2) ข้อเสนอแนะ

* วันที่รับบทความ : 20 มีนาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 15 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 16 มิถุนายน 2566

พบว่า การดำเนินงานตามกฎหมาย และระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่าง ๆ เป็นหลัก เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรพึงมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอปัญหา

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีผล; ประสิทธิภาพ; การบริหารจัดการ; ธรรมาภิบาล

Abstracts

The objectives of this research were to study : 1) the level of the efficiency of management in accordance with the Good Governance principles of the local administrative organizations, 2) the factors affecting the efficiency of management in accordance with the Good Governance principles of the local administrative organizations, and 3) the problems, obstacles and suggestions for the management in accordance with the Good Governance principles of the local administrative organizations. Using Quantitative Research. The sample was 388 personnel from the table of Yamane. The tool of this study was the questionnaire with the 0.864 of reliability. The statistics used frequency, percentage, mean, standard deviation, and Multiple Regression Analysis with Enter Method.

Results of the Research: 1) The efficiency of management in accordance with the Good Governance principles of the local administrative organizations was at the high level. 2) The factors affecting the efficiency of management in accordance with the Good Governance principles of the local administrative organizations was at the highest level. Then, it was coordinating, reporting, planning, staffing, directing and budgeting. Moreover, the factors on staffing, directing, coordinating, reporting, and budgeting affected the efficiency of management in accordance with the Good Governance principles at 0.01 of statistical significance. However, the others did not affect the efficiency of management in accordance with the Good Governance principles. And 3) The problems, obstacles and suggestions for the management in accordance with the Good Governance principles of the local administrative organizations: A case study of Ban Khlong Sub-District Municipality, Muang District, Phitsanulok Province found that 1) the problems and obstacles were that sometimes, the organizations did not abide by law and regulations for the benefit of the people. Doing the projects and activities had no the responsibility and honesty in opening the information and opening the opportunity in the workers and the people in the local to know, learn and give the opinion. 2) the suggestions were that the organizations should abide by law and regulations for the benefit of the people, promote the personnel having the conscious in working, have the honesty in opening the information and opening the opportunity in the workers and the people in the local to know and learn.

Keywords : Influencing Factors; Efficiency; Management; Good Governance

บทนำ

การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้กฎหมายต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารจัดการตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การพัฒนาเป็นไปตามนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นควรคำนึงถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ซึ่งถือได้ว่าเป็นนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้หน่วยงานราชการท้องถิ่นบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการรวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดการอำนวยความสะดวกและเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ การบริหารราชการมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (ปิ่นผัด นอขุนทด, 2556 : 1)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและการให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจ การบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกำกับ การปฏิบัติราชการของส่วนต่าง ๆ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ข้อ 52 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามแนวพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้แทนสมาคม องค์กรบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาต เทศบาลแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย จึงได้จัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ลงนามในหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0892.4/ ว 2929 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 จัดส่งหลักเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จังหวัด แจกจ่ายให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อธิปไตยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

เทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นอีกองค์กรที่พบปัญหาเบื้องต้นที่ส่งต่อประสิทธิผลในการบริหารงาน คือ ปัญหาด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอ จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานรับภาระงานมากมีการปรับเปลี่ยนบุคลากรอยู่ตลอดเวลาในลักษณะของการ โอนย้าย ส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน การรับผิดชอบงาน โดยเฉพาะบุคลากรที่เคยผ่านการอบรม สถานที่ในการจัดเก็บเครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ ไม่เป็นกิจจะลักษณะ ขาดการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารที่เป็นระบบ และขาดความเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารระหว่างส่วนราชการและขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถในด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ จึงส่งผลกระทบต่อภาคประชาชนในพื้นที่สภาพการณ์ปัจจุบันในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีตอย่างมาก โดยเฉพาะในสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่ต้องมีแนวทางการบริหารจัดการที่หลากหลายและต้องสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการทำงานได้อย่างยืดหยุ่นตลอดเวลา อันเนื่องมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กร เช่น แรงกดดันเรื่องการจัดการต้นทุน ข้อจำกัดในเรื่องคุณภาพการบริการกระบวนการทำงาน และการบริหารงานที่ล่าช้า ปัญหาความไม่โปร่งใสในการทำงาน ความหลากหลายของความต้องการของผู้ใช้บริการ ความรุนแรงในการแข่งขัน กระแสความนิยมของเครื่องมือทางการจัดการความต้องการได้รับการยอมรับจากสาธารณชนหรือองค์กรอื่น ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการปรับปรุงองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ประกอบกับกระแสแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่ได้แพร่หลายในหลายประเทศ (เทศบาลตำบลบ้านคลอง, 2565 : 1)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างและการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ทั้งยังช่วยให้การขับเคลื่อนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 1) ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านคลอง มีประชากร จำนวนทั้งสิ้น 13,134 คน (เทศบาลตำบลบ้านคลอง, 2565 : 1) 2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านคลอง จำนวน 388 คน ได้จากการแทนค่าในสูตรของยามานะ (Yamana)

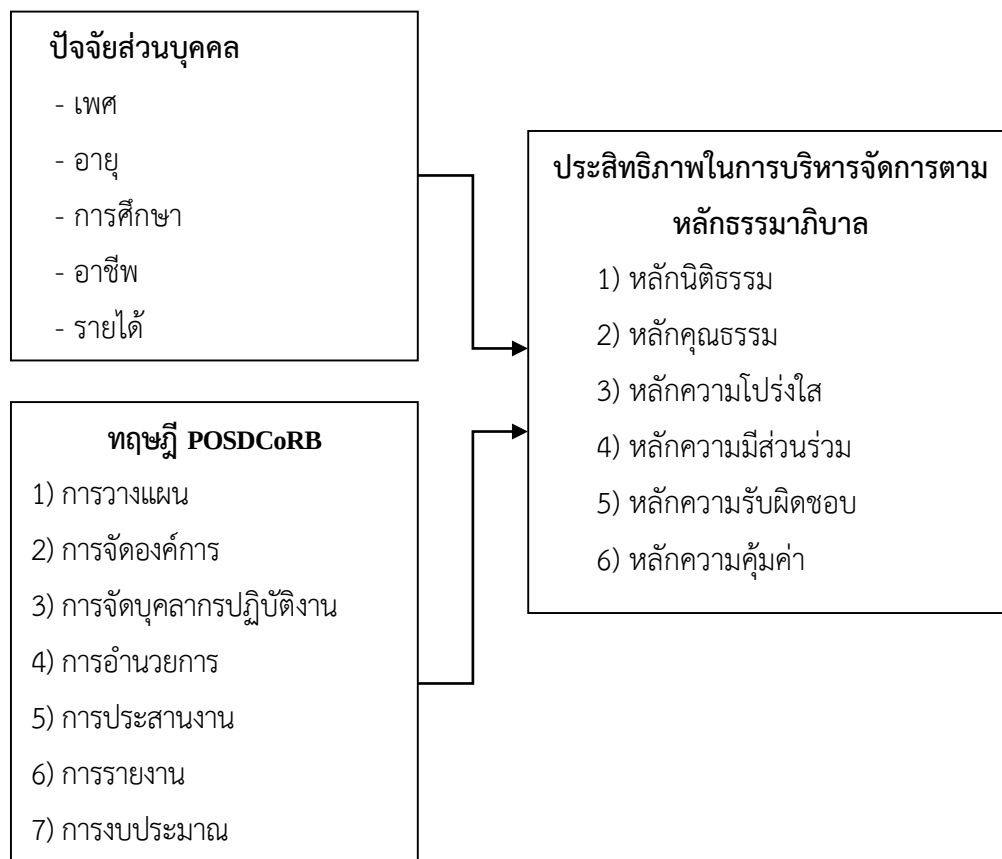
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสร้างมาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 - 1.0 และนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านคลอง จำนวน 30 คน ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.864

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ขอนหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านคลอง จำนวน 388 คน ซึ่งแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการคัดเลือกตัวแปรอิสระแบบ Enter Method และ 3) การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งทฤษฎี POSDCoRB ของ กุลิกและลูเทอร์ (Gulick and Urwick อ้างถึงใน ฐานปนา ฉินไพศาล, 2559) และแนวคิดของชนะศักดิ์ ยูว บูรณ์ (2543) โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวม

ลำดับ	ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	หลักนิติธรรม	3.96	0.74	มาก
2.	หลักคุณธรรม	3.98	0.65	มาก
3.	หลักความโปร่งใส	3.87	0.75	มาก
4.	หลักความมีส่วนร่วม	3.90	0.72	มาก
5.	หลักความรับผิดชอบ	3.88	0.65	มาก
6.	หลักความคุ้มค่า	3.88	0.78	มาก
ภาพรวม		3.91	0.62	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.97$) หลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.96$) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.88$) หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.88$) และหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวม

ลำดับ	ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การวางแผน	3.93	0.68	มาก
2.	การจัดองค์การ	4.05	0.68	มาก
3.	การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน	3.91	0.73	มาก
4.	การอำนวยความสะดวก	3.91	0.63	มาก
5.	การประสานงาน	3.99	0.71	มาก
6.	การรายงาน	3.95	0.71	มาก
7.	การงบประมาณ	3.89	0.75	มาก
ภาพรวม		3.95	0.60	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดองค์การ ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา คือ การประสานงาน ($\bar{X} = 3.99$) การรายงาน ($\bar{X} = 3.95$) การวางแผน ($\bar{X} = 3.93$) การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.91$) การอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.91$) และการงบประมาณ ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

2.2 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตัวพยากรณ์	B	Std.E.	Beta	t	Sig.
การวางแผน (X1)	-.024	.040	-.026	-.586	.558
การจัดองค์การ (X2)	.001	.031	.001	.030	.976
การจัดบุคลากร (X3)	.120	.028	.144	4.249	.000
การอำนวยความสะดวก (X4)	.268	.037	.274	7.228	.000
การประสานงาน (X5)	.257	.030	.296	8.681	.000
การรายงาน (X6)	.095	.033	.110	2.868	.004
การงบประมาณ (X7)	.230	.025	.280	9.181	.000
ค่าคงที่	.189	.079		2.377	.018
R = 0.930 R ² = 0.865 SE _{est} = 0.228					
F = 346.444** Sig = 0.000					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตาราง 4 ปัญหา อุปสรรคการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	ความถี่ (f)
1.	ในการดำเนินงานบางครั้ง อาจจะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่างๆ ที่กระทำเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน	23
2.	ในบางโครงการ กิจกรรมบุคลากรอาจจะขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่	19
3.	บุคลากรบางท่านอาจจะขาดความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ	15
4.	ในบางกิจกรรมอาจจะไม่มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอปัญหา	13

จากตาราง 4 ปัญหา อุปสรรคการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า 1) ในการดำเนินงานบางครั้ง อาจจะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่างๆ ที่กระทำเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน 2) ในบางโครงการ กิจกรรมบุคลากรอาจจะขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ 3) บุคลากรบางท่านอาจจะขาดความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ และ 4) ในบางกิจกรรมอาจจะไม่มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอปัญหา

ตาราง 5 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (f)
1.	ดำเนินงานตามกฎหมาย และระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่โดยเคร่งครัดและไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน	24
2.	ส่งเสริมให้บุคลากรพึงมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม	18
3.	ส่งเสริมให้บุคลากรพึงมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสื่อสารกับประชาชน	12
4.	เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดง ความคิดเห็นหรือเสนอปัญหา	11

จากตาราง 5 ข้อเสนอแนะและแนวทางปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า 1) ดำเนินงานตามกฎหมาย และระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่โดยเคร่งครัดและไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน 2) ส่งเสริมให้บุคลากรพึงมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม 3) ส่งเสริมให้บุคลากรพึงมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสื่อสารกับประชาชน และ 4) เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอปัญหา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยที่มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณรัช คณานุรักษ์ (2561 : 284-298) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของพลวัฒน์ วิไลชื่นผล (2562 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่าระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสำนักขาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่การจัดบุคลากร การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณรัช คณานุรักษ์ (2561 : 284-298) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์พิพัฒน์ นารินรักษ์

(2563 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพ ตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) ปัญหา อุปสรรค คือ ในการปฏิบัติงานบางครั้งอาจจะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่ รวมทั้งการดำเนินโครงการ กิจกรรมอาจจะขาดความรับผิดชอบ ขาดความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ตรงไปตรงมาในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และอาจจะไม่มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอปัญหา 2) ข้อเสนอแนะ พบว่า การบริหารงานตามกฎหมาย และระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่ รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรพึงมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดง ความคิดเห็นหรือเสนอปัญหาสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกิจ ศรีชนะ, ศิริพงษ์ อรุณเดชาชัย, ทรงเกียรติ ล้วนพลแสน และชุตินา บุตระติวงศ์ (2564 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญได้แก่ ปัญหาบุคลากร ปัญหาการจัดสรร งบประมาณ ปัญหาผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาเทคโนโลยี และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.ใช้อำนาจหรือบริหารงานตามกฎหมาย และระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่โดยเคร่งครัดและไม่เลือกปฏิบัติ
2. ส่งเสริมให้บุคลากรพึงมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม
3. ส่งเสริมให้บุคลากรพึงมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสื่อสารกับประชาชน
4. เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดง ความคิดเห็นหรือเสนอปัญหา

5. ให้การทำงานมีคุณภาพสร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ และตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน
ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียภายในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาองค์ความรู้และความเข้าใจต่อกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับในการดำเนินงานของ
บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอื่นต่อไป

2. ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน
เขตจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอื่นต่อไป

3. ควรศึกษากลยุทธ์การพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขต
จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรณรัช คมนารักษ์. (2561, กรกฎาคม - ธันวาคม). ความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
ไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
14 (2), 284-298.
- เทศบาลตำบลบ้านคลอง. (2565). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565). พิษณุโลก: เทศบาลตำบลบ้าน
คลอง.
- ปณัตต์ นอขุนทด. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา. โครงการวิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา. สำนักวิชา
วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พงษ์พิพัฒน์ นารินรักษ์. (2563). ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พลวัฒน์ วิไลชื่นผล. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา
จังหวัดสงขลา. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐ เอกชน และ
ประชาสังคม. สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.
- พิภฏ ศรีชนะ, ศิริพงษ์ อรุณเดชาชัย, ทรงเกียรติ ล้านพลแสน และ ชุตติภา บุตรดีวงศ์. (2564). ปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสกลนคร.